

nyt fokus

10

Fra BØNNENS verden

ET MAGASIN MED ET NYT FOKUS PÅ LIVETS TEMAER...

Et blad om kristne værdier og håb med fokus på familien, fællesskabet og det enkelte menneskes kvaliteter.

Udkommer månedsvis med aktuelle temaer og uddeles gratis.

Redaktør:

Sven Hagen Jensen (ansv.)
Tlf. 5130 3633
nytfokus@adventist.dk

Redaktion

Sven Hagen Jensen
Walder Hartmann
Bent Nielsen

Udgiver:

Syvende Dags Adventistkirken
i Danmark
Concordiavej 16
2850 Nærum
adventist.dk

Udgives med støtte
fra KEHAP Fonden

ISSN:

2246-6053

Grafisk opsætning:

Bente Skov-Hansen,
Adventistkirkens Mediecenter

Tryk:

Øko-tryk

Illustrationer i bladet:

thinkstockphotos.com
freeimages.com
Adventistkirkens Mediecenter

Forside foto:

De foldede hænder

af *Sven Hagen Jensen*

Når man ser et par foldede hænder afbilledet, kommer man umiddelbart til at tænke på bøn. Men hvor kommer idéen med de foldede hænder fra? Bibelen taler jo om at bede med løftede hænder (1 Tim 2,8). De foldede hænder er et tegn på underkastelse. Det siges at være en gammel romersk eller germansk skik. I vores egen tid har vi et nærliggende billede fra TV, når politiet rykker ud, og den overmandede person får besked på at smide sit skydevåben og samle hænderne over hovedet.

De foldede hænder har vundet indpas i kirken og kristenlivet og udtrykker vores overgivelse til Gud. Og symbolikken er slet ikke så dårlig. Trygve Bjerkreims elskede sang 'Det er magt i de foldede hender' er ofte blevet sunget i ønskeprogrammer og kristne forsamlinger, hvor hænderne 'i sig selv er svage og små', men når de vendes mod 'almagtens og løfternes trofaste Gud', er der hjælp undervejs.

Dette nummer af Nyt Fokus handler primært om bøn. Bøn som samtale. Bønnens mænd og kvinder. Bønnens dynamik. Fadervor. På bunden af brønden (børnehistorien).

Jeg havde selv en bedende mor og ved, at bøn nytter. Også forbøn. Ligeledes har jeg selv stået i vanskelige og farlige situationer, hvor kontakten til Gud gennem bøn har gjort en afgørende forskel. En af de smukkeste sange om bøn i mere moderne tid er 'A Mother's Prayer', som bl.a. synges af Celine Dion. Det er fortællingen om en mors bøn for sin lille datter. Find den på internettet og lyt til den. Den vil gøre dig godt.

W.D. Longstaffs salme fra 1882 (oversat af Hedwig Knudsen) udtrykker måske allerbedst, hvad vi vil med dette nummer: "Tag tid til at bede, tal ofte med Gud. Da kraft du kan hente at holde hans bud. Bed, når du er nedstemt, bed, når du er svag, bed tidlig og silde, søg Herren hver dag!"

Vi håber du må finde inspiration og opmuntring i de følgende artikler - og selv finde tid til at bede.

Walder Hartmann
Seniormedarbejder
v. Adventistkirken
Danmark

Samtale fremmer forståelsen

af Walder Hartmann

”Når man beder til Gud, sætter man ikke mirakuløse aktioner i gang, men man kommer til at forstå sig selv bedre“ var et af de udsagn, som en af firsernes populære temperamentsmålinger bad deltagerne om at tage stilling til. Læs her, hvad et regelmæssigt bønneliv kan gøre for dig og din dagligdag.

En anden artikel i dette blad hævder at ”bøn er sjælens åndedræt“ - altså en nødvendighed, hvis et menneske skal bevare sin åndelige integritet. Dette harmonerer godt med Paulus’ opfordring til sin samtid om ”altid at bede“, en opfordring som uden tvivl var baseret på apostlens egne erfaringer. Paulus bad både for sig selv og for andre, og bønnerne blev hørt, for Gud lytter gerne, når hans børn benytter sig af det kommunikationsmiddel, som han har stillet til rådighed for enhver, der søger at komme i forbindelse med ham.

For snart 50 år siden gennemførte et af de store amerikanske teleselskaber en reklamekampagne, der var yderst relevant for et land med både store afstande og stor mobilitet.

Kampagnen henvendte sig især til unge studerende og yngre familier, der havde været nødt til at forlade deres vante omgivelser for at forfølge den amerikanske drøm om succes.

”Tag telefonen, det er næsten lige så godt som at være der!“

Jeg oplevede selv, et par gange, sandheden

i dette slogan, og det var før mobiltelefoni og Skype-samtaler var opfundet og blevet en del af mange menneskers dagligdag. Moderne teknologi er med til at minimere afstande og hjælper til at fremme forståelsen mellem parter, der befinder sig milevidt fra hinanden.

JESUS TALTE OFTE MED SIN HIMMELSKE FAR

Da Guds søn blev menneske og levede sine 30 år på jorden, gav han ifølge Filipperbrevet afkald på sine guddommelige fortrin. Han måtte underkaste sig samme vilkår som de mennesker, han skulle frelse. Altså blev han fristet som vi, og følte sig ensom som vi. Nu og da følte han sig endda lige så afmægtig, som vi kan opleve det. Han behøvede hjælp fra oven for at klare disse forhold, og han fik det, fordi han aldrig slap forbindelsen til sin far.

Han oplevede den sandhed, som en kristen forfatter mange år senere gav udtryk for: ”Bøn er at åbne hjertet for Gud som for en ven. Dette er ikke nødvendigt for at underrette Gud om, hvad vi er, men for at gøre os i stand til at tage imod ham. Bøn bringer ikke Gud ned til os, men løfter os op til ham“.

Bønnens

MÆND OG KVINDER

af Sven Hagen Jensen

Bibelen er fyldt med beretninger om mænd og kvinder, der vendte sig til Gud i bøn om hjælp, tilgivelse, styrke – måske i forbøn for andre eller tak og pris for Guds indgriben. Navne som Abraham, Elias, David og Maria melder sig naturligt i rækken. Og rækken er lang. Her vil vi kort se på tre mænd og tre kvinder.

MOSES I FORBØN FOR SIT FOLK

Da Moses var 80 år gammel, blev han kaldet af Gud til at lede sine landsmænd ud af Egyptens fangenskab tilbage til det land, Kana'ans land, som deres forfader Abraham havde fået i eje, og som var blevet lovet til hans efterkommere. Folkevandringen førte dem gennem Sinajs ørken. Det var en besværlig tur, især fordi folket gang på gang beklagede sig og gjorde oprør mod Gud. Oprøret nåede et højdepunkt, da folket støbte sig en guldkalv og dansede omkring den i tilbedelse, mens Moses var oppe på Sinaj Bjerg for at modtage stentavlerne med de 10 Bud. Guds tålmodighed var ved at blive brugt op, og han var klar til at udrydde den besværlige menneskemængde og begynde på ny med Moses. Men da er det vi har den berømte scene, hvor Moses går i forbøn for sit folk. "Ak, dette folk har begået en stor synd; de har lavet sig en gud af guld. Gid du dog vil tilgive dem deres synd! Men hvis ikke, så slet mig af den bog, du fører" (2 Mos 32,31.32). – Og Gud sparede folket fra udslættelse.

HANNA ØNSKER SIG EN SØN

Her møder vi en fortvivlet kvinde, som ikke kan få børn. I et samfund, hvor arvinger er familiens stolthed, rigdom og fremtid, er det

en ulykke for en hustru at være barnløs. Hanna blev da også udsat for hån og ydmygelse af sin rivalinde, som benyttede enhver anledning til at minde hende om hendes problem. Men Hanna havde ikke mistet troen på Gud. En dag ved helligdommen i Shilo tryglede hun Herren om at få en søn og lovede at give ham til Herren. Hun bad længe og bevægede sine læber i stilhed. Præsten på stedet troede, at hun var beruset og irettesatte hende. Men da hun forklarede ham situationen, velsignede han hende. Og så står der så opmuntrende i 1 Sam 1,20 "Hanna blev gravid og fødte en søn, før året var omme, og hun kaldte ham Samuel. 'For jeg har bedt Herren om ham,' sagde hun". Og som vi husker, blev Samuel blev en mægtig profet i Israel. Svaret på en fortvivlet kvindes bøn.

KONG JOSHAFATS BØN OM UDFRIELSE

Kongeriget Juda var i en klemme. Moabitterne og ammoniterne (datidens jordanere og palæstinesere) havde samlet en mægtig hær, som marcherede mod Jerusalem for at erobre byen og landet. Juda var ingen match mod disse fjender. Kong Joshafat samlede da sit folk, udråbte en faste og råbte til Gud i bøn. "Vi står afmægtige over for denne store hær, som kommer imod os. Vi ved ikke, hvad vi

Sven Hagen Jensen
Præst og redaktør

skal gøre, men vores øjne er rettet mod dig“ (2 Krøn 20,12). Hele folket var samlet ved denne offentlige bøn - ”også deres kvinder og børn, store og små.“ De havde sat deres lid til Gud, og han svigtede dem ikke. En af de mest fantastiske beretninger i Det Gamle Testamente uds spillede sig. Et sangkor stillede sig op og lovpriste Herren, mens den judæiske hær gik syngende ud mod fjenden. De fjendtlige soldater vendte sig mod hinanden og gav sig til at udrydde hinanden.

ENKEN ANNA, DER VENTEDE PÅ JESUS

Hun var 84 år og var blevet enke efter syv års ægteskab. Der står om profetinden Anna, at hun var ved templet i Jerusalem og tjente Gud nat og dag med faste og bøn. Sammen med mange andre i Israel ventede hun på Messias, der skulle komme. Hendes bønner, om at Frelseren snart måtte komme, blev hørt. Hun fik lov at se Jesusbarnet, da det blev fremstillet i templet. Og hun ”priste Gud og talte om barnet til alle, der ventede Jerusalems forløsning“ (Luk 2,38).

STEFANUS' USELVISKE BØN

Stefanus var ny kristen i menigheden i Jerusalem. Der står om ham, at han var fuld af tro og Helligånd. Han var blevet udvalgt som en af de syv fattigforstandere. Samtidig var han ivrig efter at dele sin tro og gjorde også store undere blandt folket. Det blev nogle jøder for meget, en folkestemning blev oppisket, og han blev slæbt for Rådet. Her forsvarede han sin tro på Jesus bravt, men stemningen blev vendt imod ham. Man drev ham uden for byen for at stene ham. Han blev den første martyr. Men inden han udåndede, råbte han denne bøn med høj røst, ”Herre, tilregn dem ikke denne synd!“ (ApG 7,60). Næsten den samme bøn, som Jesus bad på korset.

LYDIA VED BEDEHUSET

Det var ved et bønnemøde i Filippi i Grækenland, at apostlene Paulus og Silas traf purpurhandleren Lydia fra Thyatira sammen med en gruppe andre kvinder. Her var de samlet på en sabbat for at tilbede. Ivrigt lyttede hun til apostlenes ord om den opstandne Jesus, og hun troede og tog imod. Hun og hendes familie blev døbt og blev således de første i Europa, der tog imod det kristne budskab. Vi har al god grund til at tro, at hendes hjem blev et samlingssted for bøn og forkyndelse af evangeliet på denne lokalitet.

Gennem tiden har troende mænds og kvinders bønner gjort underværker og været med til at ændre historiens gang. En inspiration for alle, der vender sig i bøn til den almægtige og barmhjertige Gud.

UDVALG FRA BOGEN 'VEJEN TIL KRISTUS'

BØNNENS dynamik

af Ellen White

Bøn er at oplade hjertet for Gud som for en ven. Dette er ikke nødvendigt for at underrette Gud om, hvad vi er, men for at vi kan tage imod ham. Bønnen bringer ikke Gud ned til os, men løfter os op til ham.

Da Jesus var på jorden, lærte han sine disciple, hvordan de skulle bede. Han opfordrede dem til at omtale deres behov for Gud hver dag og kaste al deres bekymring på ham. Og den forsikring, han gav dem om bønnehørelse, er også en forsikring til os.

Jesus selv bad ofte, da han var hernede. Vores frelser stillede sig på lige fod med os i vores nød og svaghed; han søgte ved bønnen at få ny styrke fra sin Fader, for at han kunne være klar til at møde pligter og udfordringer. Dersom Frelseren, Guds søn, følte trang til bøn, hvor meget mere bør da svage og syndige mennesker føle nødvendigheden af inderlig, vedvarende bøn.

GUD ER VILLIG

Vor himmelske Fader er altid villig til at skænke os sine rige velsignelser. Det er vores privilegium at drikke dybt af hans uendelige kærligheds kilde. Hvor er det underligt, at vi ikke beder mere, end vi gør! Gud er rede og villig til at høre oprigtige bønner fra de ringeste af

sine børn. Bønnen er den nøgle i troens hånd, der åbner himmelens forrådshus, hvor den Almægtiges udtømmelige hjælpepekilder findes.

BETINGELSER

Der er visse betingelser, som må opfyldes, før vi kan forvente, at Gud vil høre og svare på vores bønner. En af de første af disse er, at vi må føle vores behov for hans hjælp. Han har lovet, "Jeg udgyder vand over den tørstende jord, strømme af vand over det tørre land" (Es 44,3). De, der hungrer og tørster efter retfærdighed og længes efter Gud, kan være sikre på, at deres trang vil blive mættet. Hjertet må være åbent for Åndens påvirkning, hvis man skal kunne modtage Guds velsignelse. Vores store trang er i sig selv noget, som kraftigt taler vores sag; men vi må søge Herren, vi må bede ham om, hvad vi behøver. Han siger, "Bed, så skal der gives jer" (Matt 7,7). Og "Han, som ikke sparede sin egen søn, men gav ham hen for os alle, vil han ikke med ham skænke os alt?" (Rom 8,32).

Hvis vi nærer onde tanker i vores hjerte, hvis vi holder fast ved bevidst synd, vil Herren ikke høre os. "Når mennesker ignorerer Guds lov, er selv hans bønner en afskyelighed" (Ordsp 28,9 BHD). Men han hører altid det bodfærdige, ydmyge menneskes bøn.

Ellen White
Kristen foregangs-
kvinde og forfatter

En anden betingelse for virksom bøn er tro. ”For den, der kommer til Gud, må tro, at han er til og lønner dem, som søger ham“ (Hebr 11,6). Jesus sagde til sine disciple, ”Alt, hvad I beder og bønfaller om, det skal I tro, at I har fået, og så får I det“ (Mark 11,24). Tager vi ham på hans ord?

Løftet er omfattende og ubegrænset, og han er trofast, som har givet det. Vi kan være så uforstandige og kortsynede, at vi undertiden beder om noget, som ikke ville blive en velsignelse for os, og vores himmelske Fader svarer i sin kærlighed derved, at han giver os det, som er til vores gavn – det som vi selv ville ønske, om vores øjne var oplyst af Gud, så vi kunne se alle ting, som de virkelige er.

TILGIVELSENS HOLDNING

Når vi kommer til Gud og beder om nåde og velsignelse, må vi nære kærlighedens og tilgivelsens ånd i vores hjerter. Hvordan kan vi bede, ”Forlad os vor skyld, som også vi forlader vores skyldnere“ (Matt 6,12) og dog have et uforsonligt sind? Hvis vi venter, at vores egne bønner skal blive hørt, må vi tilgive andre på samme måde og i samme udstrækning, som vi håber at få forladelse.

UDHOLDENHED OG TAK

Udholdenhed i bøn er også et vilkår for bøn-hørelse. Vi må altid bede, dersom vi vil vokse i tro og erfaring. ”Vær vedholdende i bønnen og årvågne i den med taksigelse“ (Kol 4,2). De, som virkelig søger efter fællesskab med Gud, vil benytte enhver anledning til at stille sig der, hvor himlens lysstråler kan skinne på dem.

Bed i enrum og opløft ofte dit hjerte i bøn til Gud, når du går i dit daglige arbejde. Der er intet sted og ingen tid, hvor det er upassende

at opsende en bøn til Gud. I folkemængden på gaden og midt i vores travle beskæftigelse kan vi bede om guddommelig vejledning ligesom Nehemias, da han fremlagde sit anliggende for kong Artaxerxes. Et enrum til samtale med Gud kan findes, hvor vi end er.

GUD ER VORES VEN

Fremlæg dine behov, din glæde, din sorg, dine bekymringer og din frygt for Gud. Du kan ikke besvære ham, du kan ikke trætte ham. Han, som tæller hårene (Matt 10,30) på dit hoved, er ikke ligegyldig for sine børns behov. Vores sorger, ja endog blot det at vi nævner dem, rører hans kærlige hjerte. Gå til ham med alt, hvad der besværer dit sind. Intet er for tungt for ham at bære; for han opholder verdener, styrer verdensaltet. Intet, der på nogen måde angår vores fred, er for lidt for ham at lægge mærke til. Ingen besværlighed er for vanskelig for ham at udrede.

Han er vores bedste ven, og når vi tilbeder ham, vil han være med os for at velsigne og trøste os og fylde vores hjerter med glæde og kærlighed.

Hvis du ønsker at læse mere, kan bogen *Vejen til Kristus* af Ellen White bestilles på Dansk Bogforlag, www.danskbogforlag.dk eller tlf. 45587758.

Generationskløft?

af Anne-May Müller

”Børnebørn er livets dessert“, hører man begejstrede bedsteforældre sige. Men nogle gange kan det være forbundet med frustrationer og forvirrende forventninger at have en god relation til sine børnebørn.

Det kan være problematisk, fordi den livsform ens børn – og dermed børnebørn – har valgt, er så forskellig fra en selv, at det skaber gnidninger og konflikter, hver gang man ses. Eller man har så forskellige forventninger til hinanden, at kontakten bliver konfliktfyldt. Her følger en lille samling gode råd.

Til bedsteforældre

Giv plads og rum: Det er en stor omvæltning at blive forældre for første gang, og som nybagte forældre er man sårbar, hormonforstyrret og i søvnunderskud. Opgaven kan synes overvældende, og det kan være fristende at lette hjertet til sin mor, især. Men så snart den nye bedstemor åbner munden, opstår problemet. For hun skal ikke komme med sine meninger om alt fra amning, søvn, påklædning, sovestillinger og andre typiske problemstillinger. Der er sket rigtig meget på området i de 25-30 år, siden hun var eksperten. Og desuden er det forældrene selv, der er eksperterne på deres egne børn. Det er dem, der bliver nødt til at finde ud af, hvordan deres børn og familie skal fungere i dagligdagen. Så hvor svært det end er, så hold inde med alle velmenende gode råd – med mindre I bliver direkte adspurgt. Og hvis I får lov at give et råd, så bliv ikke fornærmede, hvis det ikke følges. I er kun én stemme blandt mange andre i jeres børns netværk.

Tilbyd hjælp: Det er sjældent travle småbørnsforældre siger nej tak til praktisk hjælp. Men spørg først! Det er ikke sikkert, at den hjælp, som I tror vil være det bedste, er det, som jeres børn og børnebørn har mest brug for. Det kan godt være, at du gerne vil hjælpe med at anlægge en urtehave, men hvis dine børn ikke orker at vedligeholde og pleje en urtehave men hellere vil have græsplæne til at spille fodbold på, så er det ikke nogen hjælp, at du går i gang med at grave. Så vær ærlige og åbne og spørg ind til, hvordan I bedst kan hjælpe. Og accepter et nej-tak.

Vær noget for børnene: Som skrevet i sidste nummer af ”Nyt Fokus“, så er det fantastisk, når generationerne kan være sammen og udvikle en god og sund følelsesmæssig relation. Så brug tid sammen med jeres børnebørn i den udstrækning, som jeres kræfter tillader, og jeres børn har mulighed for. Brug tiden til at VÆRE sammen – giv børnebørnene den ro, tid, fordybelse og det nærvær, som kan være en mangelvare i en fortravlet hverdag.

Respekter regler og livssyn: Vi kender vel alle bedstemoren, der lige sniger lidt slik ind inden aftensmaden, eller som altid skal give en is, så snart der er optræk til en lille tåre i øjenkrogen. Og ja, bedsteforældre skal have lov at forkæle deres børnebørn, men de skal også respektere, hvis forældrene ikke ønsker, at hovedmåltidet

Anne-May Müller, travl familierådgiver, datter og mor, som forsøger at bygge bro mellem generationer.

skal spoles af lækkerier lige inden spisetid. Det er ofte regler omkring måltider, sengetider, opdragelse og kost, der skaber konflikter mellem bedsteforældre og forældre. Så vis respekt for forældrenes regler – det er trods alt dem, der kender barnet bedst og er ansvarlige for det. Hvis I er i børnenes hjem, så vær ekstra opmærksom på, hvilke regler der gælder. Er I hos bedsteforældrene, så kan der være andre regler, men vær alligevel forstående og respekter de grænser, forældrene sætter.

Til forældre

Tag imod i den bedste mening: Nogle gange skal man bide ting i sig og lade noget gå ind ad det ene øre og ud ad det andet. For alle bedsteforældre vil jo deres børnebørn det godt, men de forstår ikke altid, hvordan det, de siger og gør, bliver opfattet. Så hold en åben kommunikation og udlæg ting i den bedste mening.

Spørg, men accepter svaret: Nogle bedsteforældre synes, de bliver udnyttet som gratis arbejdskraft, aflastningsfamilie og folkekøkken, uden at de egentlig har noget at skulle have sagt. Så pas på med at tage hinanden for givet. Husk at spørge om det passer ind i deres kalender, at de henter lille Noa i børnehaven på mandag, og ikke bare forvent det. Husk også at lave hyggelige ting sammen og ikke kun invitere bedsteforældrene, når der skal klippes hæk eller vaskes vinduer. Sørg for, at bedsteforældre ikke føler sig udnyttet, men at de er en værdsat del af familien, og at I er taknemmelige for den hjælp, som de yder. Og hvis det ikke passer dem at babysitte børnene en hel weekend, så sørg for at de ved, at det er ok, at de siger nej.

Forventninger: Det er altid en god idé at få afstemt nogle forventninger, hvis man skal hjælpe hinanden. Sørg for at holde kommunikationen åben og ærlig, så alle parter kan få sagt, hvad de tænker om, hvordan en given situation skal håndteres. Snak sammen om, hvem der står for hvad, når I besøger hinanden i julen, eller hvem der tager opvasken og bager kagemanden, når der skal holdes fødselsdage.

Mere involvering: Så er der også de familier, hvor man skulle ønske, at bedsteforældrene engagerede og interesserede sig mere for børnebørnene. Hvordan løser man den? For det første må forældrene acceptere, at bedsteforældrene er færdige med små børn, bleer og søvnløse nætter – og måske er lykkelig over, at de er det. Så forvent ikke, at de skal tage det sure og hårde slid. Det er jeres valg at få børn og dermed jeres ansvar. Nogle bedsteforældre er også usikre på, hvordan de skal være sammen med nutidens børn, fordi deres verden er så forskellig fra deres egen og jeres barndom. Hjælp dem med at få samværet i gang. Kom med forslag til aktiviteter de kan lave sammen, som de alle nyder.

En del bedsteforældre har en aktiv tilværelse med mange fritidsinteresser. I kan ikke forvente, at de bare sætter dem på pause for at tilgodese jeres behov. Så respekter, at de har deres liv, på samme måde, som I ønsker de skal respektere jeres.

Held og lykke med at få et godt forhold generationerne imellem til at fungere! Kodeordene er respekt og god kommunikation.

Gud har hjulpet hele vejen

Interview af Aage Andersen

I et pænt parcelhus i Nyborg møder jeg Naw Shee Myain og Saw Kho Myain. Det er sidst på eftermiddagen, og begge er lige kommet hjem fra arbejde. Naw Shee arbejder i et plejecenter, dels med rengøring og dels med pasning af handicappede. Saw Kho arbejder for et byggefirma. Der kunne for så vidt være tale om et almindeligt dansk ægtepar – hvis det ikke lige var for navnene.

Naw Shee og Saw Kho er fra Burma. Til september er det syv år siden, de kom til Danmark. Forhistorien er, at de begge hører til Karén-folket, et mindretal som har været kristne i generationer. Det var ikke velset hverken hos det buddhistiske flertal eller hos militæret. I løbet af halvfemserne udviklede det

sig til regulær borgerkrig mellem buddhister og kristne.

Saw Kho var elev på et center med både skole og kirke, Hare Memorial Seminary Bible School, opkaldt efter den engelske adventistmissionær Eric Hare, som gjorde en stor indsats i Burma i første halvdel af 1900-tallet. Skolen havde op til 150 elever hvert år, indtil militante buddhister dukkede op og ødelagde både skole og kirke. "I kristne har ikke lov at være her!" lød det.

CHIKANE MOD KRISTNE

"Buddhisterne ønskede overhovedet ikke kristne i det pågældende område," fortæller Saw Kho. "Der skulle være Buddha-statuer og -billeder i alle huse. Hvis du ejede et hus, måtte du ikke bo der. Huse og kirker truede de med at sprænge i luften."

I 1995 kom der en bestemmelse om, at kristne overhovedet ikke måtte være i den by, hvor Saw Kho boede. Derfor besluttede han at rejse til Malaysia, hvor han havde

Aage Andersen,
Pastor emeritus
og free lance
journalist

familie, og som kunne skaffe ham arbejde. "Lidt efter kom jeg også til Malaysia og fandt arbejde. Der mødte jeg Saw Kho, og der blev vi gift," tilføjer Naw Shee.

STADIG MELDEPLIGT HOS POLITIET

Opholdet i Malaysia blev dog ikke særlig trygt for Naw Shee og Saw Kho. "Vi havde ikke noget pas, og skulle melde os hos politiet ustandseligt, for at få fornyet vor opholdstilladelse. Så kunne vi få lov at blive i to, måske tre måneder ad gangen," fortæller Saw Kho.

Hvordan kunne I komme fra Burma til Malaysia uden pas?

"Det kunne vi heller ikke officielt. På grund af borgerkrigen og urolighederne havde vi ikke mulighed for at få udstedt pas i Burma. Vi var fuldstændig uønskede. Derfor var udrejsen nødt til at foregå uofficielt, ad lange omveje, over bjerge og gennem uvejsomme områder."

Selv om det nok var tåleligt i Malaysia, gik Naw Shee og Saw Kho alligevel i en evig angst for at blive taget af politiet. Imidlertid kom de i kontakt med repræsentanter for FNs Flygtningehøjkommissariat. Disse FN-folk skaffede identifikationspapirer og rejsedokumenter, så de kunne komme til Danmark. Ved ankomsten hertil var de 150 personer.

GUD SAGDE: ROLIG, ROLIG!

Hvordan var det så at komme til Danmark?

"Nu er vi frie. I Malaysia, hvor alt var så usikkert, bad jeg ofte til Gud, og det var, som om

Gud sagde: Rolig, rolig!" svarer Naw Shee. "Vi er sikre på, at det var Gud, der ledte det sådan, at vi kunne komme hertil. Jeg havde en veninde, som var kommet til Danmark et års tid før os, og hende ringede jeg til fra Malaysia og spurgte, om der mon var nogen adventistkirker i Danmark. Og tænk, det var der! I Malaysia havde vi jo ikke haft mulighed for at komme til gudstjeneste eller praktisere vores tro."

Alt var selvfølgelig meget anderledes, når man kom fra varmen til det kolde Nord. Først kom Naw Shee og Saw Kho til at bo i Ullerslev. "Vi kunne jo ikke snakke dansk. Vi havde hverken cykler eller bil, vi skulle med bus for at komme til kirke i Nyborg. Nu bor vi i vores eget hus og har både cykler og bil. Ja, Gud har hjulpet os," siger Naw Shee. "Vi er taknemmelige for den hjælp, vi har mødt i kirken, hvor alle har taget så godt imod os. Da vi stod for at skulle købe det hus, vi nu bor i, var menighedens forstander, Hans Grønbech, os til megen hjælp og støtte med at gennemgå huset, om alt var i orden, og han hjalp os med at flytte. Han siger aldrig nej, når vi beder om råd og hjælp."

For nogle få år siden kom der en slags systemskifte i Burma, så der nu er lidt mere frit. Naw Shee og Saw Kho har stadig forbindelse til deres familie via internettet. Men de har ingen planer om at flytte tilbage. "Her kan vi sove roligt og behøver ikke være bange for politiet. Ja, Gud har hjulpet hele vejen!" slutter Saw Kho.

Stol du kun på dit FADERVOR

af Walder Hartmann

I dag betragtes bønnen Fadervor som alle mands eje; men sådan har det ikke altid været. I oldkirken betragtede man det som et privilegium at få lov at sige Herrens bøn; men hvad mente Jesus selv egentlig med ordene i Fadervor?

Da Grundtvig i 1855 skrev teksten:

Stol du kun på dit Fadervor!
Lad dig derfra ej forløkkes.
Himmel og jord engang forgår,
aldrig dog Fadervor rokkes;
det er Guds ord i barnemund,
klippe og skjold i farens stund,
pant på Guds-faderligheden.

- var han inspireret af ordene i Joh 16,23-24:
”Den dag skal I ikke spørge mig om noget. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Beder I Faderen om noget i mit navn, skal han give jer det. Indtil nu har I ikke bedt om noget i mit navn. Bed, og I skal få, så jeres glæde kan være fuldkommen.“

FADERVOR ER ALLE MANDS EJE

I dag betragter vi bønnen Fadervor som alle mands eje. Vi beder den som aftenbøn med vore børn. Vi bruger den frimodigt i forbindelse med andagter og gudstjenester. Vi stoler på Grundtvigs forklaring:

Beder du så dit Fadervor,
Ånden med Faderens stemme
hjemler dig Jesu børnekår,
så i Guds hus du har hjemme;
thi kun Guds ægte børn har mund
til uden tant af hjertens grund
Gud deres Fader at kalde.

- for den er i overensstemmelse med ovennævnte løfte fra Jesus, der var den første, som lærte disciplene at bede denne bøn. Disciplene bragte den videre til hele verden, idet den blev en del af den pakke, som indeholdt evangeliet, der skulle prædikkes som et vidnesbyrd for alle folkeslag.

I Didakæ eller ”De tolv Apostles lære“, som den også kaldes bliver Fadervor ordret citeret i kap 8,2 efter en indledning, der lyder: ”I må ikke bede som hyklerne, men bed som Herren har befalet jer i sit evangelium.“ Didakæ var en samling lærestof, der hørte til undervisningen af dåbskandidater i de første kristne menighe-

Walder Hartmann
Seniormedarbejder
v. Adventistkirken
Danmark

I Gamle Testamente kaldes Gud "Fader" 14 steder. Næsten altid anklager profeterne folket for ikke at have givet Gud den ære, som en søn skylder sin far, og ofte følger en syndsbeholdelse, der gentager: "Du er dog vor Fader."

Guds svar, som bl.a. kan læses i Jer 31,20, er hans ubegribelige tilgivelse: "Er Efraim ikke min dyrebare søn, mit yndlingsbarn? Thi så tit jeg taler om ham, må jeg mindes ham kærligt; derfor bruser mit indre, jeg ynkes over ham, lyder det fra Herren."

der, og det er interessant for os at bemærke, at Fadervor og nadveren følger efter dåben. Det kunne altså se ud til, at man opfattede Fadervor som en bøn, der kun var bestemt for dem, som ved dåben er blevet fuldgyltige medlemmer af Kirken.

Fadervor gengives af evangelisterne i to versioner. Den, vi normalt benytter os af, er hentet fra Matt 6, mens en kortere version findes i Lukas 11. Sandsynligvis skrev Mattæus til mennesker, der har været oplært til at bede fra barnsben, men hvis bøn står i fare for at blive til rutine; mens Lukas skriver til hedningekristne. Begge overleverer os deres version af Fadervor sådan, som den er blevet bedt på hans tid i hans kirke.

VOR FAR

Længe før Moses og profeterne har sumererne brugt tiltaleformen "Fader" i deres bønner, og det fortæller om deres opfattelse af guden, som stamfader til kongen og folket, men også som en barmhjertig og nådig far, der har landets skæbne i sin hånd.

Jesus selv brugte udtrykket: "Abba", Far. Et fortroligt og dagligdags ord, som understreger det nære forhold, der kan opstå mellem Gud og hans børn på jorden.

Når vi beder Fadervor og beder: "Helliget blive dit navn", udtrykker vi ønsket om, at der må blive kastet glans over hans store navn, og at det må blive helliget i den verden, som han skabte efter sin vilje, - og at hans herredømme må komme til gennembrud i vores levetid og i alle vore dage, så længe vi er til.

Fadervor minder os til stadighed om, at vi i Jesu navn kan vove at bede til vor himmelske far i barnlig tillid og bønfulde ham om, at hans herlighed må blive åbenbaret, og at han allerede her og nu vil skænke os livets brød og syndernes forladelse.

Jeg stoler på mit Fadervor, men må daglig bede: Lad mig ikke bukke under i anfægtelse, men fri mig fra det onde.

På bunden af brønden

børnehistorie af Enola Chamberlin

Min bror og jeg havde ikke noget at gøre i nærheden af den brønd, som en landmand gravede på sin mark. Men min bror var blevet vred på nogle af sine venner og fortalte, at han ville stikke af hjemmefra. Jeg kunne ikke lide tanken om aldrig at se min ældre bror igen, så jeg fulgte ham.

Vi to, på 9 og 6 år, traskede af sted, indtil vi nåede det fjerneste hus i vores lille by, og så fortsatte vi ud på landevejen. Efter at vi havde gået ca. tre km, begyndte jeg at græde og tiggede min bror om at gå hjem.

Men min bror kravlede under et hegn ind på en mark og begyndte at løbe. Jeg stolprede efter ham, så hurtigt mine små ben og min gråd kunne klare det. Men jeg gav snart op, satte mig ned og klynkede. Efter, hvad der synes en lang tid, kom min bror tilbage.

"Hvis du holder op med at græde, skal jeg vise dig noget."

Jeg tørrede mine tårer af ansigtet, sprang op og fulgte efter ham. Og der uden for synsvidde af noget hus kom vi til en brønd. Nogle brædder lå løst over hullet. En brøndvinde stod over det med et reb, der gik ned mellem to brædder.

Min bror fjernede brædderne i den ene side, og vi så ned i en jordskakt på 3-4 m. "Jeg vil trække spanden op," sagde min bror, "og give dig en tur i den."

Han løste håndsvinget fra læderholderen og begyndte at dreje rundt. Han måtte stå op på noget træ for at nå, når håndsvinget var i sin øverste position. Da han fik den store spand op, hoppede jeg op i den.

Min bror lod håndtaget køre rundt til jeg var halvvejs nede. Så begyndte han at trække mig op, men hans vægt og styrke var ikke nok. Efter et stykke tid kunne han ikke holde mig

mere. Jeg kom ned i små ryk, indtil spanden ramte bunden.

Det var mørkt nede i hullet, og jeg var bange. Jeg skreg for at blive trukket op. Da intet skete, skreg jeg højere.

Hvad min bror skulle have gjort, var at gå efter hjælp. Men han ønskede ikke at nogen skulle finde ud af det og han blive straffet. Mit skrigeri kunne tilkalde folk.

Så han fastgjorde håndsvinget og tog fat i rebet. Han troede, at han let kunne kravle ned, men hans arme var trætte. Han kom hurtigere ned end beregnet og brændte sine hænder.

"Hvis du lader være med at skringe, skal jeg nok få dig op."

Jeg tyssede ned, og min bror begyndte at kravle op af rebet igen. Men hans hænder gjorde ondt, og han prøvede og prøvede, indtil han til sidst var helt udmattet..

Det var helt mørkt nu, og det var nattehimmelen, vi kunne se. Nu blev min bror også bekymret, for han vidste at brønden lå langt væk fra nogen bebyggelse.

"Skrig så højt du kan," sagde han til mig.

Vi råbte og råbte, men vi blev hurtigt klar over, at ingen kunne høre os. Nu begyndte min bror at bebrejde mig, at jeg havde fulgt efter ham. "Vi kommer til at dø her," råbte han.

Det fik mig til at tænke på noget, der var sket for nogle måneder siden. Vores 2-årige baby-

søster var blevet meget syg, og lægen havde sagt, at der ikke var noget håb. Men en nabokone havde fortalt os, at vi skulle bede Gud om at redde vores søster. ”Sig blot, ‘Kære Gud, red vores søster.’“

Hun bad stille, men min bror og jeg bad igen og igen, ”Kære Gud, red vores søster.“ Jeg tror, at Gud hørte vores bøn, for fra det øjeblik begyndte vores lillesøster at få det bedre.

Så mens vi stod i mørket der, sagde jeg til min bror, ”Måske vi skulle bede til Gud.“ Da huskede han også, hvad der var sket med vores søster, og vi bad inderligt til Gud, ”Kære Gud, red os! Kære Gud, red os!“ Først gjorde vi det med almindelig stemme, men så begyndte vi at råbe det højt.

Jeg var ved at blive hæs og udmattet og begyndte at græde. Min bror lagde en hånd over min mund. Og så hørte jeg, hvad han havde hørt. En hund, der gøede. En hund kunne ikke få os op af brønden, men min bror vidste, at hvor der var en hund, var der sikkert også en person.

”Vi er her nede i brønden,” råbte han.

Nu stod hunden over brønden og gøede af

fuld hals. Stadig var der ingen, der kom. Men så hørte vi en mand kalde hunden til sig.

”Skrig,” råbte min bror. Og vi hylede begge to.

Og pludselig hørte vi en mandsstemme: ”Er der nogen dernede?”

”Vi er hernede,” svarede min bror.

”Kære Gud red os. Kære Gud red os,” råbte jeg.

”Bliv hvor I er,” sagde manden. ”Jeg er snart tilbage.“

Inden længe så vi en lampe, og en stige kom ned. Til sidst kom manden ned og bar os op.

Selv om hele byen havde været ude at lede efter os, havde ingen tænkt på den efterladte brønd. Manden var på vej ind mod byen og havde ikke hørt om eftersøgningen. ”Brønden er efterladt,” hørte jeg ham sige, ”Ingen ville være kommet i nærheden af den brønd i månedsvis. Hvis det ikke havde været for min hund...”

Nogle folk vil nok sige, at det var vores skrigeri, der tiltrak hunden. Men for mig er denne erfaring endnu et bevis på, at Gud hører og besvarer vores bønner.

To vigtige bøger om bøn

Det er helt utroligt

af *Roger Morneau*

Pris kr. 125,-

Hvad er det ved bøn, der er i stand til at sætte alle himmelske ressourcer i bevægelse? Og hvis bøn har så stor magt, hvorfor beder kristne så ikke mere? Hvorfor benytter de ikke til fulde det middel, som Gud har stillet til rådighed for at velsigne verden?

Roger Morneau har gennem mange år beskæftiget sig med disse spørgsmål og opmuntrer i denne bog sine læsere til at finde svarene gennem et personligt bønneliv. Ingen kan læse denne bog uden at blive påvirket. Hver eneste gang man lægger bogen fra sig, siger man ved sig selv: Det er helt utroligt...

Den radikale bøn

af *Derek Morris*

Pris kr. 109,-

I denne lille bog vil du finde en bøn, der gør det muligt for Gud at forandre verden - gennem dig!

Hvis du ønsker at leve et middelmådigt liv, er denne bog ikke for dig. Men hvis du er ivrig efter at gøre en forskel i denne verden og længes efter at møde Jesus ved hans genkomst, så læs - og bed - den radikale bøn.

Findes også som lydbog

Lydbog i mp3-format, leveres på cd-rom. Pris kr. 20,-